

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

Vita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

gisterii studia pervenissent. Quam regulam Tabennenses hodieque custodiunt, eodem cibo semper utentes et habitu, ipsam quoque disciplinam sollicita circumspectione servantes. Nam monachi qui ibidem commanent, non solum more, sed et robore corporis, et locorum situ præceteris longe diversi sunt: et necesse est, eos diversam quoque regulam custodire.

12 Hanc ergo vocem Pachomius mentis sinceritate discernens, quam illi divina gratia et merita vitæ contulerant, agnovit ad se cælitus delatam, Regulasque valde mirabiles approbavit. Tunc reversus ad venerabilem senem Palæmonem, retulit quemadmodum voce sit divina commonitus, obsecrans, ut secum pariter veniret ad locum, quo possent Domini mandata explere. Qui nolens eum in aliquo contristare, utpote carissimum filium, precibus ejus illico paruit, atque ad præfatam villam cum eo pervenit, modicamque ibi cellulam construentes, lætabantur in Domino, promissionum ejus beneficia præstolantes. Post aliquantum vero temporis ait Palæmon ad Pachomium: Quoniam cerno gratiam a Deo tibi collatam, et deinceps istic permanere disponis; veni statuas inter nos pactum, ut non dividamur ab invicem, sed quamdiu in hac luce versamur, visitatione nos consolemur assidua. Utrique placuit hæc pactio, quam omni tempore vitæ suæ tam beatus senex quam Beatus Pachomius sollicitius sunt executi.

13 Inter hæc venerabilis idem Palæmon dolore splenis, qui ex nimia continentia illi provenerat, toto corpore gravi cepit ægritudinis incommodo laborare. Nam sumebat escam, potu sæpius abstinens: item solummodo bibebat, nihil cibi percipiens. Rogatus igitur ab aliquibus Fratribus, qui ad eum gratia visitationis advenerant, ne penitus corpus debile frangeret, sed ei aliquantulum solatii pateretur impendi, tandem cessit orantibus, ut victu congruo attenuata membra refoveret. Sed non hoc diutius pertulit. Nam

graviore solito dolore splenis expertus, relicta ciborum insolentia, ad antiquum victum sine dilatione revertitur, dicens: Si Martyres Christi alii per frustra lacerati, alii capite cæsi, nonnulli etiam ignibus sunt cremati, et tamen usque ad finem fortiter pro fide toleraverunt; cur ego patientiæ præmia, parvis cedens doloribus, impatienter abiciam, et desiderio vitæ præsentis, afflictiones momentaneas inaniter expavescam? Denique suadentibus acquievi cibos insolitos sumere, qui mihi dolores auxerunt potius, quam ullam requiem præstiterunt. Recurram igitur ad prisca remedia, et continentia subsidia non relinquam, in quibus est (ut ego certus sum) omnis post Deum requies et vera lætitia. Non enim propter homines hæc arma suscepi, sed ob amorem Christi his certare disposui.

14 Sic itaque viriliter agens, intra mensem dierum valido languore consumptus est. Ad quem Pachomius veniens, fovebat eum ut patrem, deosculans pedes ejus, atque complectens; et veluti valefaciens, sic eum videbatur affari. Venerabilis autem senex, omni virtutum gratia cumulatus, et plenus dierum, sicut scriptum est, quievit in pace. Tunc sanctus Pachomius corpus ejus sepelivit: cujus anima suscepta choris Angelicis, ad cælos evecta est. Quo peracto, Pachomius ad proprium diversorium revertitur.

a Cassianus lib. 4. Institutionum cap. 1. Quædam scilicet de Ægyptiorum, quadam Tabennensiotarum regulis admittentes, quorum est in Thebaide cenobium, quanto numero copiosius cunctis, tanto conversationis rigore districtius. Siquidem in eo plusquam quinque millia Fratrum sub uno Abbate reguntur, et cap. 30. Monasterium Tabennensiotarum, expetivit, quod sciebat cunctis monasteriis esse districtius. Erat id ad ultimas partes Thebaidis, ut ibidem dicitur. Sub Syene, ut in epistola ad Lausum scribit Palladius. Fuit ut lib. 3 de vitis PP. ait Ruffinus, monasterium multorum in regione Tabennensiotarum Præpositus Pachomius. Erat isthic et monasterium seminarum, ut constat ex lib. 8, de vitis PP. libel. 48, num. 19.

Mortuus.

Sepelitur a Pachomio.

Tabenna.

Cum Palæmone Tabennam pergit.

Invicem postea invicem sunt.

Palæmon agrotat.

Pristinam abstinentiam in morbo retinet.

DE S. HORTENSIO EPISCOPO.

XI JANUARI. **M**artyrolog. ms. S. Hieronymi: Et depositio Hortensii Episcopi. Idem celebratur in ms. Martyrol.

Hibernico conventus Dungallensis. Nihil alibi de eo legimus.

DE S. THEODOSIO ANTIOCHENO, ABBATE MONASTERII IN SCOPULO.

CIRCITER
AN. CHR.
CXXXII.
XI JANUARI.
Duo hoc die
Theodosii Ab-
bates.

Duo hoc die celebrantur a Græcis Theodosii, ambo vitam initio anachoreticam auspicati, ambo deinde celebres fundatores cenobii; juniore nomen adhæsit Cenobiarchæ; seniori vero Antiocheni; inde namque ortus erat, e Cappadocia alter. Antiocheni hic duplicem vitam damus, unam e Menæis, alteram ex cap. 10, Philothei, seu libri 9, de vitis Patrum, auctore cævo Theodoro Cyri Episcopo. Submetimus de miraculis ab eodem patris caput 80, 81 et 85. Prati spiritualis, seu libri 10, de vitis Patrum, in quo libro frequens hujus S. Theodosii ejusque monasterii mensio fit, et varix anachoretarum, qui deinde in ejus monasterio vixerunt, virtutes et miracula describuntur, ut cap. 82, 83, 84, 86, 90, 91, 95 et 190, in quibus passim nominantur montes monasterii Abbatis S. Theodosii in Syria, et quidem eorum unus dicitur Phterigijs, supra Rosum, prope Priapen fluvium, et juxta monasterium Abbatis Theodosii in Scopulo. Multa tamen eodem libro narrantur de monasterio S. Theodosii Cenobiarchæ, quæ perperam in titulis capitum tribuantur monasterio S. Theodosii Antiocheni, sive in Scopulo.

VITA

Ex Menæis Græcorum.

Hic sanctus Pater noster diversus est asceta, seu anachoreta, a a priore Theodosio, civis Antiochenus, claris parentibus natus. Hic cum olim Dominicam vocem attentius audiret, relicta domo, opibus, cognatis, aliisque omnibus, silvas mari proximas ingressus, cellam angustissimam excitavit; vitamque solitariam amplexus, vestes cilicinas induit, gravesque ferro catenas interius, unam a cervice pendentem, alteram lumbos stringentem, singulasque alias in singulis manibus gestavit; precibusque et manuariis laboribus intentus, prava corporis desideria, fastumque, et alias improbas cupiditates domuit et fregit. Squalenti erat coma et ad pedes usque promissa. Conficiebat subinde sportulas; subinde b hortulos in rupe excolebat, olera que conserebat, ex quibus sibi et peregrinis adventantibus victum parabat.

2 Temporis autem progressu cum fama viri gloriaque longe lateque spargeretur, hominumque concursus ad illum frequentes fierent, qui illius vitam et institutum sequi cupiebant, receptis illis solitudinem quasi in cælestem urbem convertit.

a S. Theodosii patri, genus,

vita eremitica perquam austeram,

externa exercitatio.

Discipuli.

AUCTORE
THEODORETO.

c
reverentia
apud Barba-
ros,
reditus in pa-
triam,

Rom. 12. 19.
Matth. 2.

mors.

3 Cum vero c Agareni, seu Saraceni, viciniam illam eremi percurrerent, illaso quidem Beato, cujus aspectum verebantur, recessere. Theodosius tamen frequentiore illorum transitu veritus, solitudine illa relicta in patriam rediit, ibique modicum tuguriolum fixit, ubi cum vitæ consortibus, cælestibus exercitationibus vacavit; præfatus apud suos, et si tum Agareni ipsos reveriti fuissent, scriptum tamen esse in litteris sacris ad nostram cautelam, uti demus locum iræ, Christumque ipsum refugisse ab Herode in Ægyptum, quo doceret ne periculis nos objiceremus. Quid enim volentibus religiosam vitam exercere obsit patria? Cum ergo paullulum ibi supervixisset, abiit ad cælum.

a Prior dicitur Theodosius Comobiarcha, quia licet junior prius tamen in Mensis celebratur.
b Γραφὴ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐν τῇ ἑκκλῆσιᾳ. De arura consule Onomasticon Rosweydi ad vilas Patrum.
c Theodoretus Isauri.

ALIA VITA

Ex Theodoreti Philotheo, cap. 10.

a b

S. Theodosii
cella,

c

patria, genus,

Matth. 13. 46.
austeritas
vita,

d

coma protiza,

oratio,

opus ma-
nuum,

discipuli,

Rosus est oppidum Ciliciæ, ab dextra ei qui navigat in Pontum Cilicium. Hujus ad Orientem et meridiem est mons altus, spatiosus; et umbrosus, alit autem feras in nemoribus. In eo cum quemdam ad mare vergentem c lucum invenisset magnus et vulgo celebratus Theodosius, quadam modica extracta domuncula, Evangelicum vivendi institutum solus amplectebatur, vir oriundus quidem Antiochia, insignis autem claritate generis: sed tamen et domo, et cogitatione, et omnibus aliis relictis, pretiosissimam, ut Evangelice dicam, emit margaritam. Ac de ejus quidem a cibo abstinentia, et quomodo humi cubaret, et cilicio indueretur, supervacancum est dicere iis, quiejus vident discipulos et solades, et in eis eandem cernunt vivendi formam. Hæc tamen ille insigniter persequebatur, ut qui seipsum certantibus exemplar proponeret. His autem adiciebat ferreum onus collo et lumbis et amababus manibus. Porro autem gestabat quoque d comam sortidam, et quæ ad ipsos usque pedes pertingebat, et ulterius etiam progrediebatur, et ideo erat lumbis ejus aligata.

2 Deprecatione autem et hymnodia utens assidue, cupiditatem, et iram, et arrogantiam, et alias animi belluas sopiebat. Labores autem semper augens laboribus, persequebatur eam quoque quæ manibus fit operationem: nunc quidem sportellas quæ vocantur, et vimineas crates contextens; nunc autem parva prædia in saltu efficiens, et semina dejiciens, et illinc quantum victui satis esset, colligens.

3 Postquam autem procedente tempore ejus fama pervasit in omnem partem, multi multis ex locis concurrebant; ejus et habitationis, et laboris, et instituti esse socii cupientes: quos quidem excipiens, ad eandem vitam deducebat. Et videre licebat alios quidem vela, alios vero sagum ex pellibus textentes: alios vero crates vimineas vel sportellas connectentes, alios vero terram colentes. Et quoniam locus erat maritimus, ad transmittendum quoque quadam constructa navicula, quæ ponto appellatur, ea utebantur ad ea quæ erant inferenda, et exportans opera eorum qui simul habitabant, et importans ea quæ erant necessaria. Memor enim vocis Apostolicæ quæ dicit: Noctu diuque operantes, ne essemus oneri alicui vestrum; et: Manus hæc mihi et iis qui erant me cum suppeditarunt; et ipse laborabat, et hortabatur suos contubernales, ut cum animæ laboribus, corporis quoque labores conjungerent. Est enim absurdum, ut ii quidem qui aluntur in vita seculari, se affligentes et laborantes alant filios et uxores, et præterea et tributa conferant, et ab eis exigantur vectigalia, et Deo offerant primitias, et mendicorum pro viribus

2. Thessal. 3.
8.
Act. 20. 34.

adhortatio ad
laborem,

medeantur inopiæ; nos autem non quæramus ex laboribus ea quæ sunt necessaria, idque cum vili quidem et modico cibo, vili autem veste utamur, sed sedeamus quidem compressis manibus, alienis autem fruamur laboribus. Hæc et talia dicens, hortabatur ad operandum, in tempore quidem, quæ sunt ubique præscripta, divina peragens officia: id autem quod intercedebat temporis, impendens operi.

4 Non levem autem curam gerebat hospitium, vi- ris lenitate et morum mansuetudine ornatis, et in proximum caritate præditis, ut eis providerent, committens; ipse autem visebat et inspieiebat omnia, perscrutans an ex latis legibus unusquisque suo fungeretur officio. Hinc factum est, ut tam insignis et celebris esset ejus fama, ut qui navigabant, et plusquam mille stadiis aberant, Deum Theodosii invocarent in periculis, et Theodosii appellatione sedarent tempestatem.

5 Eum audaces quoque et immanes hostes sunt reveriti, qui maximam Orientis partem sunt de populati. Quis enim ex iis qui in nostro habitabili orbe terrarum habitant, non auditione accepit ea, quæ illo tempore facta sunt, ab iis qui olim quidem Solyimi, nunc autem nominantur e Isauri. Illi tamen, qui nec f oppido, nec vico pepercerunt, et quæcumque capere potuerunt, diripuerunt, et igni mandaverunt, sunt illam reveriti philosophiam, et cum solummodo panem petiissent, et ut pro se orarent significassent, illud illasum reliquere monasterium: idque non semel sed etiam bis fecere. Veriti tamen Præsides Ecclesiarum, ne pecuniæ cupiditate illis barbaris a diabolo immissa, captivum abduceretur magnum illud lumen (erat enim verisimile fore, ut magna vis pecuniæ ad eum redimendum transmitteretur ab omnibus qui habent in honore res divinas) ei persuadent ut se conferret Antiochiam. Jam enim captivos ceperant duos Præsides Ecclesiarum, eos quidem omni officii genere sunt prosecuti: cum autem quatuordecim millia aureorum pro utrisque accepissent, permiserunt ut redirent quo vellent. Postquam autem pervenit Antiochiam, habitavit quidem in habitaculo, quod invenit situm prope fluvium, omnes autem traxit ad seipsum qui sciunt talia colligere.

6 Dum autem me trahit impetus orationis, prætermisi narrare miraculum, quod a divino illo viro factum est, quod multis quidem fortasse videbitur esse incredibile, et tamen remanet in hodiernum usque diem, oratione testificans, et ostendens qualem apud Deum gratiam et fiduciam est consecutus hic vir admirabilis. Præceps quædam petra imminet monasterio quod ipse ædificavit: erat autem primo sicca, et omni humore vacua. In ea fecit aqueductum, qui a vertice fertur in monasterium, tamquam qui motum aquarum haberet in potestate. Plenus autem fiducia in Deum, et firmiter credens, ut est verisimile, se Dominum habere benevolam et fidem habens in quam nulla cadebat dubitatio, ascendit in supremam partem ejus qui nunc est aqueductus, priusquam surrexissent solades ad preces consuetas. Et Deum precatus, fretus eo qui facit voluntatem timentium eum, virga, cui innixus erat, petram percussit. Ea vero rupta, aqua instar fluminis scaturiit: et monasterium ingrediens per aqueductum, et quantum ad omnem usum sufficit abunde suppeditans, in mare propinquum influit: et in hodiernum usque diem ostenditur, operans Moysaica magni Theodosii gratia. Sufficit vel hoc solum ad ostendendam viri hujus erga Deum fiduciam.

7 Cum autem Antiochiæ vixisset parvo tempore, migravit ad choros Angelorum. Per mediam autem urbem ferebatur sacrum corpus, tamquam aureis quibusdam coronis, feretro illo decoratum, cum omnes Duces concurrissent, et qui magnos suæ fidei credi-

hospitalitas,

miracula,

reverentia
apud barba-
ros,

e
f

reditus in pa-
triam, et
quare,

rivus e petra
precibus elici-
tus,

Psál. 144. 19.

mors,

funus,

tos